

ZÁMEK LIPOVÁ

OBRAZY ZE SBÍRKOVÉHO FONDU SPOLKU VIA TEMPORA NOVA

2 0 2 2

SBÍRKOVÝ FOND SPOLKU VIA TEMPORA NOVA

PREZENTACE SOBORU STARÝCH MISTRŮ 17. – 19. STOLETÍ

Spolek Via Tempora Nova počal konstituovat svoji činnost na poli záchrany českého kulturního dědictví zhruba v roce 2009, kdy začal spojovat tým lidí, kterým není lhostejný osud kulturních památek v naší vlasti. Toto téma bylo prioritním již u první akce, která představila problematiku upadajících nemovitých kulturních památek v Čechách v prostorách Atria Poslanecké Sněmovny Parlamentu České republiky právě v roce 2009. Již v roce 2011 po několika peripetiích spolek zakoupil zámek v Lipové, který vybudovali Salmové, starohraběcí rod pocházející z Porýní, a Lucemburska, který v Čechách získal inkolát již za Rudolfa II., a v sedmáctém století se spojil s rodem Slavatů z Košumberka, jedním z těch českých aristokratických rodů, jež mohli odvozovat svůj původ od starobylých Vítkovců. Tento rod byl politicky, ekonomicky i kulturně na špičce dění v zemích Koruny české zejména v sedmáctém století. Jejich rozsáhlé umělecké sbírky dnes tvoří základy zámeckých sbírek kupříkladu v Častolovicích, v Jindřichově Hradci i jinde. Není proto divu, že na salmovském zámku v Hainspachu (dnešní Lipové) byly shromážděny obrovské rodové poklady, které po Slavatech rozšířil i zakladatel zámku Leopold Anton hrabě Salm. Máme doloženo, že na zámku se nacházela sbírka více jak tří set obrazů, velké množství grafik, skla a porcelánu. To vše se stihlo za posledních sto let zničit a rozkrást.

Jedním z hlavních úkolů spolku je nejen snaha o záchranu zámecké budovy ale i následné oživení zámeckých interiérů. Pracujeme tedy dlouhodobě na budování sbírek mobiliáře, který přiblíží po rekonstrukci zámecké budovy návštěvníkům život na zámku v minulých staletích. Pracujeme na průběžném získávání nového zámeckého mobiliáře. Nelze totiž spoléhat na jednorázovou rychlou možnost vybavení interiérů po jejich stavební rekonstrukci. Interiér zámku byl bohužel v minulém století zcela zdevastován ještě předtím, než nastala jeho degradace stavební.

Spolek získal zámeckou budovu v roce 2011 v zuboženém stavebně technickém stavu zcela postrádající jakýkoliv mobiliář, kdy nejen nábytek ale i obrazy a ostatní sbírkový fond byl nenávratně rozkraden. Dnes tedy budujeme nový sbírkový fond, který by připomněl aktivity původních majitelů zámku. Zajistit vybavení budoucích zrekonstruovaných interiérů, jakkoliv se to může zdát při nynějším stavu budovy zámku jako předčasné, je tedy druhá prioritní činnost spolku. Systematická dlouhodobá práce je v této oblasti nezbytná, zejména při velmi omezených finančních možnostech spolku, které jsou však kompenzovány odbornou erudicí a systematickou dlouholetou prací.

Vycházeli jsme však z pozitivních premis, kdy základním vstupním kapitálem pro budování nových zámeckých sbírek byla původní soukromá sbírka budovaná mnoho roků před založením spolku. Druhou premisou byla jak odbornost majitele České galerie, tak jeho dlouhodobé působení v oblasti galerijní a sbírkové, ještě před tím, než se stal zakládajícím členem spolku. Základní darovaný fundus pak sestával jak z hodnotného mobiliáře z devatenáctého století středoevropské provenience, tak především ze sbírky obrazů a grafik, které mají původ ve sbírkové činnosti České galerie, která byla aktivně činná v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky až do roku 2012, kdy svoji činnost ukončila. V současné době tedy sbírkový fond, který byl od počátku zaměřen na figurativní umění druhé poloviny dvacátého století, je postupně proměňován prodeji i novými akvizicemi tak, aby mohl plnit především základní funkci výzdoby interiérů zámku v Hainspachu (Lipové). Toto základní zadání pak určilo směřování při nových akvizicích. Ty obnášejí průběžně budování sbírky obrazů od sedmáctého po konec devatenáctého století; sbírky grafiky od patnáctého století opět po konec století devatenáctého, kde akvizice pocházejí prioritně ze středoevropského regionu. Buduje se průběžně i sbírkový fond skla, porcelánu či cínových předmětů.

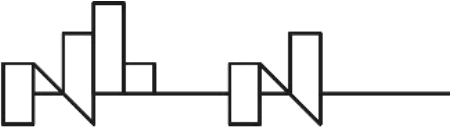
Důležitým akvizičním směrem je tedy předně budování sbírkového fondu obrazového. Dnes již spolek disponuje souborem obrazů především středoevropské provenience od sedmáctého století až do konce devatenáctého století, kdy jednotlivá díla jsou hodnotnými dobovými originály případně dobovými kopiemi věhlasných autorů, které vznikaly právě pro potřeby výzdoby zámeckých interiérů.

Kalendář na rok 2022 Vám tedy nabízí pohled do části sbírkového fondu spolku Via Tempora Nova, do jeho části obrazové, zaměřené především na díla starých mistrů či na významné kopie těchto děl. Na stránkách kalendáře tak nabízáme jednak reprodukce originálů a jednak reprodukce umělecky velmi hodnotných kopií děl světově proslulých autorů. Pohled na díla kopistů se v posledním desetiletí na světovém fóru značně proměnil, čehož je dokladem kupříkladu instalace kopie Leonardovy Mony Lisy v Alte Pinakothek v Mnichově. I my Vám tak můžeme prezentovat získaná velmi kvalitní díla, kopírující tak významné umělce, jakými jsou Rembrandt, Tizian, Van Dyck či Giorgione. Tyto kopie jsou vesměs vysoce kvalitními uměleckými díly, pravděpodobně původně určenými do zámeckých interiérů předních šlechtických rodin.

Mimo tato díla představujeme rovněž díla vynikajících kvalit, jejichž autor je neznámý. Jedná se především o zátiší ale i o portréty, u nichž nelze dnes určit ani identitu zpodobněné figury. Prezentujeme však i díla, u nichž se podařilo určit autora, byť autorství můžeme uvádět vždy s jistou dávkou pochybností, tak častých při určování autorství významných děl a známých malířů. Mezi tato díla patří obrazy Petra Brandla, Paolla Castellioho zvaného Spadino, Francesca Furiniho, Francesca Cippra, Pompea Batoniho či Carla Rottmana. Sbírkový fond se dnes může pochlubit i mnoha dalšími vynikajícími díly předních umělců především devatenáctého století, které předpokládáme představíme příště.

Je zřejmé, že budoucí návštěvník zrekonstruované zámecké budovy se může těšit na významná díla evropsky uznávaných autorů od konce sedmáctého století po začátek století dvacátého, které budou integrální součástí zámeckých interiérů a prohlídkové trasy určené široké veřejnosti. Uvědomujeme si však, že práce na budování sbírkového fondu je stále živoucím procesem a doufáme, že tento bude v budoucnu ještě podstatně rozšířen, přičemž předpokládáme, že veřejnost budeme průběžně seznamovat s novými akvizicemi.

ZÁCHRANA ZÁMKU V LIPOVÉ JE REALIZOVÁNA ZA PODPORY

Iceland
Liechtenstein Norway
Norway grants grants